

Halden kommune

Arkivkode: 151
Arkivsaksnr: 2018/3300-21
Journal dato: 27.05.2019
Saksbehandler: Lars Vidar Hennum Hansen

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		06.06.2019
Kommunestyret		20.06.2019

Utsendte vedlegg

Medsaksbehandlere

<Åsmund Bråtekas> <Samfunnsutvikling>

Oppfølging av verbalpunkt i budsjett 2019 - Utbytte fra selskaper

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

I tråd med vedtatt årsbudsjetts verbaldel foreslår rådmannen at den årlige posten for mottatt utbytte fra selskaper hvor Halden kommuner er hel- eller deleiere i, fordeles med 1/3 av potten til hver av de 3 hovedprioriteringene.

De prioriterte områdene er vedlikehold av idrettsanlegg, økning i frie kulturmidler og midler til næringsutvikling for unge gründere.

Rådmannen foreslår at områdene prioriteres likt, med 1/3 hver.

Behovet for stimulere disse områdene er udiskutabelt og de prioriterte områdene støtter alle sammen oppunder ett eller flere av de 5 strategiske satsingsområdene som ligger til grunn for vedtatte budsjett- og økonomiplaner de siste årene. (Økonomisk handlefrihet, Forbedret folkehelseprofil, Nærings- og sysselsettingsplan, Et godt sentrum, Klima og miljø)

Verbalvedtaket legger vekt på mangfold og sosialt forebyggende tiltak. Dette gjenspeiles også i den vedtatte mangfolds- og integreringsplanen hvor visjonen er at Halden skal være en kommune hvor alle krefter jobber sammen for at innvandrere skal bli en naturlig del av lokalmiljøet, både på fritiden og i arbeidslivet. I de foreslåtte retningslinjene er nettopp mangfold og integrering gitt prioritet.

Rådmannens innstilling:

- Rådmannen bes opprette egne søknadsprosesser for å tildeling av midler til følgende prioriterte områder:
 - Vedlikehold av idrettsanlegg
 - Økning i frie kulturmidler
 - Næringsutvikling for unge gründere
- Utbytte som kommer inn som følge av eierskap i Østfold Energiverk AS, Havass Skog SA, Glommen Skog SA, Kreditorforeningen Øst SA, Kreditor SA, Gjensidigestiftelsen og Halden

utvikling AS disponeres til formålet så fremt kommunens eierskap fortsatt er gjeldende når utbyttet mottas.

3. I tråd med Reglement for delegering behandler rådmannen søknader som anses som ikke-prinsipielle.

Kompetent folkevalgt organ (Hovedutvalg for samfunnsutvikling og kultur per tiden) behandler søknader som anses som prinsipielle.

4. Retningslinjene for saksbehandlingen vedtas.

Saksutredning:

Bakgrunn

I vedtatt budsjett 2019 står følgende verbalpunkt knyttet til utdeling av utbyttmidler:

Inntekter som kommunen får i form av utbytte skal ikke plasseres i fond. Dette er midler som skal komme innbyggerne til gode gjennom synlige direkte tiltak...

Vi ønsker å oppruste idrettsanlegg i tråd med tidligere praksis, øke potten for frie kulturmidler, samt se på mulighetene for å etablere et næringsutviklingsfond for unge gründere.

Denne listen er å anse som kommunestyrets prioriterte områder. Det skal vurderes om potten for frie kulturmidler skal gjøres tilgjengelig for tiltak av sosial karakter som utføres av frivillige.

** I 2019 skal det utarbeides klare retningslinjer for tildeling av utbyttmidler. Disse retningslinjene skal vedtas politisk og være førende for hvem som får støtte. Retningslinjene skal legge vekt på mangfold og sosialt forebyggende tiltak.*

På bakgrunn av dette verbalpunktet fremmer rådmannen denne saken med forslag til vedtak på retningslinjer for tildeling av utbyttmidler

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☒	Økonomiske forhold	☐	Juridiske forhold
☐	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☒	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	IKT og innovasjon
☒	Forhold som gjelder barn og unge	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☒	Forhold som gjelder folkehelsen
☐	Forhold som gjelder samfunnsikkerhet/beredskap	☐	Annet:

Utbytte

Utbytteposten i kommunens driftsregnskap er en ordinær driftsinntektspost som ikke er knyttet opp i bindinger, og sånn sett er å anse som en løpende driftsinntekt. Kommunen står dermed fritt, innenfor de generelle lover og regelverk, til hvordan de vil disponere denne inntekten.

Rådmannen vil likevel avgrense utbytteposten i den forstand at den begrenses til mottatt utbytte fra selskaper kommunen fortsatt er eiere av det året det mottas utbytte. Dette for å hindre at eventuelle utbyttmidler ved salgsrealisasjoner (driftsandelen) skal inngå i den potten som legges til grunn for tildeling av utbyttmidler.

I følge kostraforskriften skal både utbytte som følge av avkastning på investert kapital (avkastningsutbytte) og utbytte som følge av medlemskap i foreninger/andelslag kooperativer ect.(medlemsutbytte) føres som på arten for utbytte i kommunens regnskap. Rådmannen tolker verbalvedtaket dithen at det er den samlede utbytteposten som skal legges til grunn for tildeling av utbyttmidler og ikke begrenses til utbytte fra eksplisitte selskaper.

Halden kommune har de siste 5 årene mottatt avkastningsutbytte/medlemsutbytte som følge av eierskap eller medlemskap i følgende selskaper:

Østfold Energiverk AS
Havass Skog SA
Glommen Skog SA
Kreditorforeningen Øst SA
Kreditor SA
Gjensidigestiftelsen
Halden utvikling AS

Størrelsen på det samlede utbyttet varierer fra år til år. Nedenfor er det satt opp en tabell over det samlede utbytte de siste 5 årene. Av de enkelte utbyttepostene er det Østfold Energiverk og medlemsutbytte fra Gjensidigestiftelsen som utgjør de største enkeltpostene.

2014	2015	2016	2017	2018
9 155 432	8 957 658	684 817	3 537 429	4 429 983

I gjennomsnitt har kommunen mottatt et samlet utbytte på 5,3 mkr pr. år de siste 5 årene. Med et slikt beløp lagt til fordeling fra mottatt utbytte er det etter rådmannens syn et betydelig beløp som vil gi et stort løft for de prioriterte områdene over tid. Det vil likevel være slik at størrelsen på utbytteposten vil kunne variere stort også i de kommende årene.

Selskapene har noenlunde lik praksis for når utbyttedmidlene utbetales. Østfold energiverk betaler ut ordinært utbytte etter at generalforsamlingen har fattet vedtak basert på avlagt regnskap fra året før på vårparten, og Gjensidigestiftelsen betaler ut kundeutbyttet i starten av Juni mnd hvert år. De øvrige utbyttepostene er små og utgjør beløper under 10.000,- pr. år.

Rådmannen foreslår derfor i kriteriene at søknadsfristen settes til 1. juni hvert år slik at midlene kan utbetales direkte etter gjennomført søknadsbehandling. Dette gir også rimelig tid til behandling slik at man slipper problematiseringen rundt avsetning til fond fra et år til et annet.

Prioriterte områder

Verbalvedtaket legger føringer på at midlene skal kunne omsøkes innenfor følgende hovedformål, og det skal legges vekt på mangfold og sosialt forebyggende tiltak:

- Vedlikehold av idrettsanlegg
- Øke frie kulturmidler
- Næringsutvikling for unge gründere

Vedlikehold av idrettsanlegg

Behovet for og viktigheten av å vedlikeholde idrettsanlegg er kjent. Rådmannen finner ikke grunn til gå i detaljene. Idrettsanleggene er viktige tilbud og som virkemiddel for læring, mestring, folkehelse og integrering for å nevne noen, er de grunnleggende for den frivillige aktiviteten som foregår i kommunen. Idrettsanlegg innebærer alt fra fotballbaner, lysløyper, haller, skytebaner mv. Det er et stort og bredt aktivitetstilbud i Halden på de forskjellige idrettsanleggene. En øremerket søknadsprosess for vedlikehold av idrettsanleggene vil gi større forutsigbarhet og en sårt etterlengtet mulighet for idrettslagene til å få oppgraderte idrettsanlegg. Rådmannen anbefaler at 1/3 av utbyttet går til dette formålet.

Øke frie kulturmidler

Handlingsplan for mangfold og integrering 2017-2020

Kommunestyret vedtok handlingsplan for mangfold og integrering 15. juni 2017. Halden kommune har lang erfaring med en mangfoldig befolkning. Planen slår fast at mangfolds- og inkluderingsarbeidet handler om både holdnings- og verdiskapende arbeid og særskilte innsatser som har til hensikt å redusere/kompensere for ulikheter i levekår.

Visjon og målsettinger i handlingsplanen

Visjon

Halden skal være en kommune hvor alle krefter jobber sammen for at innvandrere skal bli en naturlig del av lokalmiljøet, både på fritiden og i arbeidslivet.

Det er en uttalt målsetting at innvandrere deltar i frivillige lag og foreninger i lokalsamfunnet. Det krever systematisk og kontinuerlig arbeid for at innvandrere skal forstå organisasjonslivets oppbygging og hensiktsmessigheten i å delta.

Med henvisning til «Rapport Ungdom, fritidsmiljø, demokratisk deltakelse og innflytelse – en utredning fra en ekspertgruppe nedsatt av Barne- og likestillingsdepartementet» og samtaler med programrådgiverne i prosjekt «Raskere bosetting», NAV, Halden kommune fastslår handlingsplanen følgende:

«Det som særpreger innvandrerungdommens fritidsmønster sammenlignet med ungdom med norsk bakgrunn, er de store forskjeller mellom gutter og jenter. Jentene har i stor grad en hjemmeorientert livsstil. Heri er det også tradisjon på at unge jenter har pålagt mye ansvar for egne søsken. Dette står i tydelig kontrast til den uteorienterte livsstilen til en betydelig andel av guttene. Manglende kjennskap hos foreldrene til den organiserte fritidskulturen er en viktig del av årsaken til de store forskjellene en finner i fritidsdeltakelse mellom ungdom med hhv. norsk bakgrunn og de med ikke-vestlig kulturbakgrunn. Manglende kunnskap om hva som foregår på fritidsarenaene bidrar til å forsterke behovet for å kontrollere barna og da særlig jenten. Mange organiserte fritidsaktiviteter koster så mye penger, at mange unge med minoritetsbakgrunn er avskåret fra å delta»

Handlingsplanen oppsummerer at ungdom med minoritetsbakgrunn deltar mindre i organiserte fritidsaktiviteter enn norsk ungdom. Andelen gutter med minoritetsbakgrunn som deltar i organiserte aktiviteter er lavere enn blant norske gutter, og andelen jenter er betydelig lavere enn blant jenter med norsk bakgrunn.

Handlingsplanen – behov i planperioden

- Etablere kontakt med tradisjonelle lag, foreninger og idrettsorganisasjoner for å gjennomføre prosjekt «introduksjon frivillig»
- Skaffe oversikt over fritidsinteresser som vil bidra til at målgruppen deltar mer aktivt i lokalsamfunnet
- Kartlegge og komme fram til ulike interesseområder som den oppvoksende generasjon har med seg fra sitt hjemland, og ønsker å videreføre i sitt nye lokalsamfunn. Et slikt handlingsrom vil kunne gi større verdier, mestingsopplevelser, bedre integrering og mangfold i lokal fritid.

Som en oppfølging av handlingsplanen for mangfold og integrering 2017-2020 foreslår rådmannen å stimulere lag og foreninger som igangsetter prosjekter som bidrar iverksettende med hensyn til handlingsplanens konklusjoner og funn. Integrering av menneskene, spesielt barn og unge, og i særdeleshet jentene. Rådmannen ønsker ikke å begrense søknadskriteriene for valg av aktiviteter eller uttrykksformer.

Rådmannen anbefaler at 1/3 av utbyttet går til disse formålene.

Næringsutviklingsfond for unge gründere

Halden kommunes hovedmål i Strategisk næringsplan 2015-2020:

«Halden kommune skal bidra til å styrke eksisterende næringsliv, utvikle arbeidsplasser og bidra til nyetableringer». Videre skal Halden kommune være en etableringsvennlig kommune.

Halden kommune skal være den mest innovative kommunen i Norge, i følge Strategisk næringsplan. Innovasjonsmiljøene i Halden er betydelig og det er viktig at kommunen kan støtte gründerne i oppstartsfasen. Man oppfatter virksomheter innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologi som mest relevante innenfor innovasjon. Gründervirksomheter som kan kople ny teknologi, smarte løsninger for å gjøre tradisjonelle arbeidsoppgaver på en ny måte er interessant og et område rådmannen foreslår å stimulere.

Det kan være innen landbruk, tradisjonelt håndverk, industri, servicenæringer mv. At Kommunestyret vil styrke virkemidlene er et signal til nyetablerere, og en gjennomføring av Strategisk næringsplan. Rådmannen mener også at etablerere som ikke nødvendigvis bringer med seg innovasjon kan være like viktig å stimulere. Å skape arbeidsplasser er nobelt og viktig, også om arbeidsplassene ikke bringer innovative løsninger.

Rådmannen anser at ung er et relativt begrep. Man kan oppfatte nyetablerere under 30 år som en naturlig avgrensning som målgruppe. Rådmannen ønsker allikevel å bruke skjønn med hensyn til aldersavgrensning for førstegangsetablerere.

Rådmannen anbefaler at midlene kan brukes skjønnsmessig til tilrettelegging i planleggings- og oppstartsfasen, og til tidlig utvikling av nyetablerte næringsvirksomheter. Det kan legges en prioritet på mangfold og sosialt forebyggende tiltak. Rådmannen anser det som viktig å stimulere gründere som faller inn under denne kategorien, men understreker at virkemidlene som er til rådighet forøvrig er små. Det er viktig å ha en god idé eller et konsept for etablering som kan realiseres. Rådmannen anbefaler at 1/3 av utbyttmidlene brukes til formålet.

Struktur

I tråd med reglementet for delegering foreslår rådmannen å legge opp til en administrativ beslutningsfullmakt avgrenset ved prinsipiell/ikke-prinsipiell behandling. Kommunestyret vedtar rammene for søknadene i tre retningslinjer, en for hvert av de tre satsningsområdene. Søknader av denne typen vil innebære skjønnsmessig saksbehandling. Rådmannen anbefaler at det ikke innføres for detaljerte retningslinjer, men er tydelig på at dette er levende dokumenter som bør evalueres og eventuelt endres. «Retningslinjer for tildeling av kulturmidler til kunst- og kulturformål» ligger til grunn som et utgangspunkt.

Retningslinjer for søknad og tildeling av midler til unge nyetablerere i Halden kommune

1. Støtte kan gis til nyetablerere med tilhørighet i Halden eller prosjekter som gjennomføres i Halden. Støtte kan kun gis som tilskudd. Tilskudd reguleres av de begrensninger som fremgår av Lov om offentlig støtte. Forskjellige selskapsformer og enkeltpersoner som ønsker å starte opp et selskap kan søke om støtte.
2. Støtte kan gis til alle yrker og fag. Konsepter som bygger opp under mangfold og integrering kan gis prioritet og konsepter som innebærer innovasjon kan gis prioritet.
3. Det kan gis støtte til prosjekter som er igangsatt og som trenger bistand for å realisere potensialet.
4. Søknaden skal inneholde en beskrivelse av konseptet som omsøkes og det skal framlegges en prosjektplan. Rådmannen veileder søkere om krav til utforming av søknaden. Søknader vil arte seg forskjellig og rådmannen kan kreve dokumentasjon på bakgrunn av skjønn.
5. Søknadsfrister:
2019: 15. oktober
Fra 2020 og fremover: 1. juni
6. Ikke-prinsipielle saker avgjøres av rådmannen.
Prinsipielle saker avgjøres av kompetent folkevalgt organ (per tiden Hovedutvalg for samfunnsutvikling og kultur).
7. Søknadene utredes på bakgrunn av prosjektets kvalitet, realisme for gjennomførbarhet og ses i sammenheng med om konseptet er i samsvar med satsningsområdene mangfold og sosialt forebyggende tiltak.
8. Søknader som vurderes med potensiale for å skape arbeidsplasser prioriteres.

9. Avslag på søknader kan påklages jf. forvaltningsloven kap. VI
10. Søknader kan innvilges delvis (dvs. mindre enn det omsøkte beløpet kan tildeles).
11. Utbetaling av tilskudd vil skje slik Halden kommune bestemmer
12. Det er et krav at det skal foreligge revisorattestert regnskap ved gitt tilskudd over 100.000 kroner.
13. Prosjekter som har mottatt tilskudd skal gjennomføres i henhold til søknaden (plan for det omsøkte konseptet). Ved endringer i gjennomføringen skal rådmannen informeres.
14. Prosjekter skal følge god økonomistyring og regnskapsskikk og drives i henhold til gjeldende lovverk, herunder respektere opphavsrettsrettslighet, skatter og avgifter.
15. For mottatt tilskudd over 25.000 kroner skal det foreligge rapport og regnskap for prosjektet (konseptet).

Retningslinjer for søknad og tildeling av frie kulturmidler med prioritet for mangfold og sosialt forebyggende tiltak.

1. Støtte kan gis til frivillige lag og foreninger med tilhørighet i Halden eller til prosjekter som gjennomføres i Halden.
2. Støtte kan gis til alle områder innen kunst og kultur med både amatører og profesjonelle som utøvere.
3. Det gis ikke støtte til prosjekter som er igangsatt.
4. Søknader som har en dokumentert relevans for å styrke mangfold og integrering og sosialt forebyggende tiltak prioriteres. Prosjekter som sikter på å styrke innvandrerejnters deltakelse i aktiviteter i frivillige lag og foreninger gis høy prioritet.

5. Hvem kan ikke søke tilskudd:

- a) Kommunale, fylkeskommunale og statlige virksomheter
- b) skoler og barnehager

6. Søknadsfrist:

2019: 15. oktober

Fra 2020 og fremover: 1.juni

Søknader som ikke er postlagt innen frist, blir avvist/returnert.

6. Krav til søknad

- a) Gjeldende søknadsskjema skal benyttes (*lik som for ordinære kulturmidler rådmannens uthevet kommentar*), og alle obligatoriske felt skal være utfyllt.
- b) Vedlegg til utfyllt søknadsskjema:
 - beskrivelse av tiltaket det søkes støtte til og plan for gjennomføring
 - budsjett i balanse som viser alle utgifter og en plan for finansiering.
- c) Halden kommune oppfordrer til søker at arrangementet skal være miljøvennlig.

7. Saksbehandling.

- a) Rådmannen kan administrativt behandle søknader under kr 25 000 begrenset oppad til kr 250 000 av årlig avsatte kulturmidler.

- b) Søknader med søknadsbeløp over kr 25 000 skal behandles politisk.
- c) Tiltak for barn og unge prioriteres, se for øvrig punkt 4.
- d) Det gjøres en vurdering av prosjektets kvalitet, gjennomførbarhet og hvorvidt prosjektet er i samsvar med satsingsområdene.
- e) Avslag på søknad kan påklages i henhold til forvaltningslovens bestemmelser.
- f) Hvis innstilt støttebeløp er mindre enn søknadsbeløpet, begrunnes dette særskilt.

8. Utbetaling av tilskudd.

- a) For tilskudd over kr 40 000,- utbetales 50% av innvilget tilskudd ved prosjektoppstart og de resterende 50% utbetales når tiltaket er gjennomført og rapport foreligger.
- b) For tilskudd over kr 100 000,- skal det foreligge revisorattestert regnskap.

9. Krav til mottaker av tilskudd.

- a) Alle arrangører som får støtte av Halden kommune forpliktes til å ha en rabattordning for barn og unge.
- b) Påse at tiltaket gjennomføres i henhold til planen. Ved vesentlige endringer i planen skal kommunens saksbehandler informeres.
- c) Prosjektet må ha god økonomistyring og følge god regnskapsskikk og drives i henhold til gjeldende lovverk, herunder opphavsrettslig forhold og forhold knyttet til skatt og avgifter.
- d) For tilskudd over kr 10 000,- skal det foreligge rapport og regnskap for tiltaket senest 1 måned etter at tiltaket er gjennomført.
- e) Arrangementet skal meldes inn til "Hva skjer" på www.visithalden.com og Østfold kulturenett sine sider.
- f) Ved større arrangementer skal Halden kommune få tildelt reklameplass.
- g) Halden kommunes logo skal inkluderes på alt trykt materiell og nettsider.

Retningslinjer for søknad og tildeling av midler for vedlikehold av idrettsanlegg i Halden kommune

1. Støtte kan gis til frivillige idrettslag for vedlikehold av idrettsanlegg med tilhørighet i Halden.

2. Søknadsfrister:

2019: 15. oktober

2020 og fremover: 1.juni

Søknader som ikke er postlagt innen frist, blir avvist/returnert.

3. Krav til søknad

- a) Det skal beskrives hvilket anlegg som omsøkes. Det omsøkte tiltaket skal dokumenteres med bilder og tekst. Krav om profesjonell dokumentasjon må etterkommes.
- b) Vedlegg til utfylt søknadsskjema:
 - beskrivelse av tiltaket det søkes støtte til og plan for gjennomføring
 - budsjett i balanse som viser alle utgifter og en plan for finansiering.
- c) Halden kommune oppfordrer til søker å velge miljøvennlige løsninger (det kan fremsettes krav og forventninger til materialvalg).
- d) Grad av egenfinansiering må dokumenteres
- e) Det kan søkes om støtte og det kan søkes om lån for vedlikehold av anleggene

7. Saksbehandling.

- a) Rådmannen kan administrativt behandle søknader under kr 25 000 begrenset oppad til kr 250 000 av årlig avsatte kulturmidler.
- b) Søknader med søknadsbeløp over kr 25 000 skal behandles politisk.
- c) Idrettsanlegg som benyttes av barn og unge prioriteres. Videre kan idrettsanlegg som bidrar til å realisere samfunnets mål med mangfold, integrering og andre sosialt forebyggende tiltak gis prioritet.
- d) Det gjøres en vurdering av prosjektets kvalitet, gjennomførbarhet og hvorvidt prosjektet er i samsvar med satsingsområdene.
- e) Avslag på søknad kan påklages i henhold til forvaltningslovens kap. VI
- f) Hvis innstilt støttebeløp er mindre enn søknadsbeløpet, begrunnes dette særskilt.

8. Utbetaling av tilskudd.

- a) For tilskudd over kr 40 000,- utbetales 50% av innvilget tilskudd ved prosjektoppstart og de resterende 50% utbetales når tiltaket er gjennomført og rapport foreligger.
- b) For tilskudd over kr 100 000,- skal det foreligge revisorattestert regnskap.

9. Krav til mottaker av tilskudd.

- a) Alle arrangører som får støtte av Halden kommune forpliktes til å ha en rabattordning for barn og unge.
- b) Påse at tiltaket gjennomføres i henhold til planen. Ved vesentlige endringer i planen skal kommunens saksbehandler informeres.
- c) Prosjektet må ha god økonomistyring og følge god regnskapsskikk og drives i henhold til gjeldende lovverk, herunder opphavsrettslig forhold og forhold knyttet til skatt og avgifter.
- d) For tilskudd over kr 10 000,- skal det foreligge rapport og regnskap for tiltaket senest 1 måned etter at tiltaket er gjennomført.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

<Sett inn navn på den eller de som har dokumentert godkjenning av saken i ePhorte – eller slett denne linja>